

UCHWAŁA NR XXI/161/25
Rady Miejskiej w Łaziskach Górnych
z dnia 16 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49),

Rada Miejska w Łaziskach Górnych uchwala:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Łaziska Górne.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Łaziskach Górnych

Tadeusz Król

Załącznik do uchwały nr XXI/161/25
Rady Miejskiej w Łaziskach Górnych
z dnia 16 grudnia 2025 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2026-2028



Łaziska Górne 2025

I. WPROWADZENIE

Działając zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w latach 2023-2025 miasto Łaziska Górne opracowało i realizowało Gminny Program Wspierania Rodziny. Został on wprowadzony Uchwałą nr LIV/548/23 Rady Miejskiej w Łaziskach Górnych z dnia 28 marca 2023 r., a jego realizacja w głównej mierze spoczęła na Centrum Usług Społecznych w Łaziskach Górnych (CUS). Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny były realizowane przez pracowników wspierających rodzinę z różnych perspektyw – socjalnej, wychowawczej, specjalistycznej, co służyło optymalizacji udzielanej pomocy. CUS realizował wyznaczone działania współpracując również z innymi podmiotami miejskimi i powiatowymi.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 jest kontynuacją działań poprzedniego Programu i uwzględnia aktualną sytuację społeczną. Analiza potrzeb społeczności lokalnej musiała uwzględnić takie czynniki jak: trudności ekonomiczne oraz zachodzące zmiany społeczne. To one wyznaczają nowe kierunki Programu Wspierania Rodziny dla łaziskich rodzin. Program ten uwzględnia pomoc ukraińskim rodzinom, które stały się częścią lokalnej społeczności. Rządowe programy wspierające sytuację materialną rodziny nadal mają istotny wpływ na poprawę jakości życia, jednakże ciągle rosnące koszty życia (żywność, opał, energia itp.) w dalszym ciągu generują potrzebę sięgania po pomoc materialną przez sporą liczbę rodzin. Doświadczenie pandemii i ograniczenie kontaktów społecznych ciągle ma znaczenie dla procesu edukacji i wychowania dzieci i młodzieży. Młode pokolenie mierzy się z wieloma problemami w swoim codziennym funkcjonowaniu, ich waga i liczba ciągle się zwiększają. W ciągłej potrzebie są rodziny poszukujące pomocy specjalistycznej dla swoich dzieci. Często jakość sprawowanej opieki nad dziećmi, budowanie emocjonalnych więzi czy kwestie wychowawcze pozostają wyzwaniem. Zdrowa rodzina jest najważniejszym miejscem kształtowania człowieka, przekazywania wartości, uczenia się ról społecznych i budowania trwałych relacji. Inwestycja w rodzinę to dobra lokata. Mając na uwadze wsparcie rodzin w konstruktywnym wypełnianiu swoich zasadniczych zadań, miasto Łaziska Górne wychodzi naprzeciw potrzebom rodzin również poprzez niniejszy program.

W ostatnich trzech latach pomoc rodzinie w obszarach wskazanych przez Ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowana była w dwóch kluczowych obszarach: poprzez pracę obejmującą cały system rodzinny (m.in. poradnictwo, asystę rodzinną, warsztaty) oraz pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka (realizowaną poprzez prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego). Coroczne sprawozdania przedstawiane Radzie Miejskiej do 31 marca (zgodnie z założeniami ustawowymi), obejmujące podsumowanie podejmowanych działań, ocenę ich efektywności oraz określenie potrzeb na dalsze lata, wskazują na konieczność prowadzenia i intensyfikowania działań na rzecz rodziny. Pozyskiwanie dodatkowych środków i realizacja projektów daje poszerzenia tej oferty o usługi dla rodzin z niepełnosprawnymi dziećmi (opieka wytchnieniowa) oraz pomoc w postaci konsultacji ze specjalistami dla rodziców w sprawie dzieci i zajęcia specjalistyczne dla dzieci. Mieszkańcy Łazisk Górnych stają się społeczeństwem coraz bardziej świadomymi chętniej korzystają z oferowanych form wsparcia ze szczególnym uwzględnieniem pracy terapeutycznej czy też różnego rodzaju konsultacji i poradnictwa.

W oparciu o doświadczenie pracy z rodzinami z terenu Łazisk, możemy wysuwać wnioski o dużej różnorodności przeżywanych problemów, zarówno pod względem ich wagi, jak i obszarów których one dotyczą. Począwszy od rodzin mierzących się z bardzo poważnymi problemami na różnych płaszczyznach swego funkcjonowania,

jak i rodzin właściwie wypełniających swoje zadania, jednakże poszukujących wsparcia w jeszcze lepszym wypełnianiu obowiązków. Problemy dotyczą niejednokrotnie kwestii radzenia sobie z podstawową egzystencją, ale także obszarów wychowawczych, emocjonalnych, związanych z pełnionymi rolami itp. Gminny Program ma być odpowiedzią na powyższe potrzeby łaziskich rodzin.

II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

Miasto Łaziska Górne położone jest w środkowo-południowej części Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, jest częścią powiatu mikołowskiego województwa śląskiego. Jest to miasto powiązane z tradycjami przemysłu górniczego, hutniczego i energetycznego. Szeroko rozwinięta infrastruktura rekreacyjna, dobrze wyposażona i ciekawa baza sportowo-kulturalna, są częścią przeplatającą tradycyjny krajobraz terenów przemysłowych. Liczne obszary zielone zostały wykorzystane z myślą o mieszkańcach. Utworzone ścieżki zdrowia, miejsca zabaw i aktywności ruchowej dla całej rodziny, szeroka oferta edukacyjna to niewątpliwe atuty Miasta podnoszące jakość życia łaziskich rodzin.

System pomocy społecznej i wspierania rodziny na terenie Miasta jest stale rozwijany i profesjonalizowany. Oprócz działań CUS swój wkład mają tutaj zarówno jednostki miejskie jak i organizacje pozarządowe. Pracownicy Centrum Usług Społecznych koncentrują swoje działania głównie na rzecz osób bezrobotnych, niepełnosprawnych, uzależnionych, rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, czy też osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W dalszym ciągu rośnie potrzeba pomocy osobom starszym, schorowanym, samotnym.

Pomimo szerokiej oferty wspomagającej rozwój rodziny, na terenie Łazisk Górnych występuje szereg problemów, którym należy nadal poświęcać wiele uwagi i podejmować adekwatne działania. Punktem wyjścia więc do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych dotyczących mieszkańców Łazisk Górnych.

Dane o sytuacji demograficznej i społecznej¹

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024
mieszkańcy (w osobach)				
ogółem	20 149	19 940	19 763	19 513
w tym kobiety	10 505	10 396	10 321	10 228
w tym mężczyźni	9 644	9 544	9 442	9 285
liczba urodzeń	172	153	127	118

(podane dane dotyczą w każdym roku stanu na 31 grudnia)

Analizując powyższe dane demograficzne w latach 2021-2024, utrzymuje się tendencja spadkowa liczby mieszkańców Łazisk Górnych. Na przestrzeni analizowanych lat, Miastu ubyło ponad 630 mieszkańców. Przyczyną jest zapewne proces starzenia się społeczeństwa, co jest powszechnie obserwowaną tendencją w kraju oraz ciągły spadek liczby urodzeń, a także migracje. Przy ogólnej tendencji spadkowej dotyczącej liczby łaziszczan nie zmienia się struktura ludności - liczba kobiet w każdym roku jest wyższa o około 900 od liczby mężczyzn.

Kolejną istotną obserwowaną tendencją jest wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Sytuacja demograficzna w mieście Łaziska Górne, podobnie jak w województwie śląskim i kraju, ewoluuje w kierunku starzenia się populacji. Z roku na rok obserwowany jest spadek liczby łaziszczan w wieku produkcyjnym - około 200 osób.

Liczba mieszkańców Miasta w wieku przedprodukcyjnym również wykazuje tendencję spadkową.

Struktura ludności Miasta Łaziska Górne²

Wyszczególnienie	2021		2022		2023		2024	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
wiek przedprodukcyjny	3 972	19,7	3 958	19,8	3 873	19,6	3 783	19,4
wiek produkcyjny	11 962	59,4	11 682	58,6	11 480	58,1	11 255	57,7
wiek poprodukcyjny	4 215	20,9	4 300	21,6	4 410	22,3	4 475	22,9

¹Źródło: Urząd Miejski w Łaziskach Górnych – BIP.

²Źródło: Urząd Miejski w Łaziskach Górnych – BIP: Raport o stanie Gminy – Łaziska Górne 2021 r.

Gminny program wspierania rodziny w latach poprzednich zakładał pomoc w postaci poradnictwa świadczonego na rzecz mieszkańców Łazisk Górnych. Poradnictwo przyjmuje postać konsultacji w obszarach rodzinnych, spotkań wspierających oraz psychoterapii.

Poradnictwo świadczone na rzecz mieszkańców Łazisk Górnych³

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024
Liczba osób objętych poradnictwem	48	69	98	77*
Liczba godzin udzielonego poradnictwa	652	792	891	482*
Średnia liczba godzin poradnictwa na 1 osobę	13	11	9	6*

*(zmniejszenie etatu ze względu na .../ zmniejszenie etatu....)

Osoby pragnące uzyskać wsparcie w postaci poradnictwa mają możliwość otrzymać je w krótkim okresie czasu od zgłoszenia. Mieszkańcy nie ograniczają się tylko do jednorazowego spotkania, ale coraz częściej gotowi są do regularnego korzystania z pomocy, co przynosi trwalsze rezultaty.

Kolejną formą pomocy, znaną mieszkańcom Łazisk od wielu lat jest Placówka Wsparcia Dziennego działająca w ramach CUS. Poza oczywistą działalnością, jaką jest opieka nad dziećmi, prowadzona była regularna praca z rodzicami, gdyż to ich sprawność wychowawcza warunkuje jakość funkcjonowania rodziny. Poniższe dane obrazują skalę ilościową świadczonej pomocy.

Placówka Wsparcia Dziennego

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024
Liczba dzieci objętych wsparciem	38	58	48	55
Liczba rodzin z którymi współpracowano	31*	46	38	46
Liczba spotkań z rodzicami	*	144	140	228

*(w okresach szczególnego ryzyka zakażenia wirusem SARS-CoV-2 na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów oraz decyzji Wojewody Śląskiego przez parę miesięcy zajęcia prowadzone były w formie zdalnej, natomiast spotkania z rodzicami dzieci zostały ograniczone; wychowawcy pozostawali z rodzicami w regularnym kontakcie telefonicznym).

Kolejna tabela pokazuje ilość rodzin, z którymi asystenci rodzin pracowali w kolejnych latach.

Rodziny objęte asystą rodzinną⁵

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin	19	20	26	32
Liczba asystentów rodziny	1	2	2	2

³ Źródło: Centrum Usług Społecznych w Łaziskach Górnych.

⁴ Źródło: Tamże.

⁵ Źródło: Tamże.

Z przygotowanej przez Centrum Usług Społecznych *Oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2024* wynika, że regularnie z roku na rok zmniejsza się liczba osób korzystających z finansowych form pomocy i wsparcia. Liczba rodzin korzystających z niepieniężnych form pomocy do roku 2023 rosła, natomiast w 2024 ze wsparcia skorzystało prawie 40 rodzin mniej niż w roku poprzednim.

Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych⁶

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń niepieniężnych	194	206	226	187
Liczba rodzin w rodzinach korzystających ze świadczeń pieniężnych	220	197	170	161

Najczęstszymi przyczynami występowania trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazano w 2024 roku kolejno: długotrwałą lub ciężką chorobę (206 rodzin), niepełnosprawność (113 rodzin), bezrobocie (66 rodzin), potrzeby ochrony macierzyństwa (49 rodzin), ubóstwo (39) lub wielodzietności (32 rodziny), bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (24 rodziny), zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych.⁷

Na terenie miasta zamieszkuje wielu uchodźców z Ukrainy. Centrum Usług Społecznych umożliwia im korzystanie z bezpłatnej pomocy psychologicznej prowadzonej w rodzimym języku. Dzieci pochodzenia ukraińskiego są wychowankami Placówki Wsparcia Dziennego prowadzonej w ramach CUS. Rodziny ukraińskie korzystają także z pozostałej oferty CUS dostępnej dla wszystkich mieszkańców miasta Łaziska Górne.

We wrześniu i październiku 2024 roku, została przeprowadzona na terenie Miasta „Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w Łaziskach Górnych”. Wynika z niej, że najczęściej wskazywanym obszarem zapotrzebowania jest wsparcie osób z niepełnosprawnością / niesamodzielnych / starszych. Kolejnymi były wsparcie rodzin i działania z zakresu organizowania społeczności lokalnej dla ogółu Mieszkańców.

⁶Źródło: Centrum Usług Społecznych w Łaziskach Górnych, *Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2024*.

⁷Źródło: Tamże.

Pracownicy CUS ze swojego doświadczenia współpracy z mieszkańcami Miasta wskazują, że w obszarze wspierania rodziny niezwykle istotne jest wspieranie rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością oraz pomoc w organizacji zajęć specjalistycznych dla dzieci posiadających zalecenia z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub od specjalisty. W dalszym ciągu dużym zainteresowaniem cieszy się wsparcie rodzin poprzez organizację zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci w wieku szkolnym w formie Placówki Wsparcia Dziennego. Oferta CUS w bardzo dużym stopniu odpowiada na bieżące potrzeby Mieszkańców.

W odniesieniu do powyższych przesłanek na dzień dzisiejszy instytucje pomocowe – jak również niniejszy Program – kładą nacisk na świadczenie pomocy w formie niematerialnej związanej z wzmocnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny, wsparcia osób przeżywających kryzysy emocjonalne i zdrowotne, podnoszenie kwalifikacji zawodowych i utrzymanie się na rynku pracy oraz podniesienie poczucia sprawczości i wpływu na własne życie. Pomoc materialna jest jednak wciąż niezbędna. Pomimo wsparcia materialnego rodzin ze strony państwa poprzez rządowe programy, wciąż na terenie Miasta są rodziny borykające się z trudnościami. Leczenie i pomoc specjalistyczna dla dzieci wymaga nakładów finansowych, które często przekraczają możliwości rodziców. Ogólnie obserwowany wzrost materialnej jakości życia nie przekłada się niestety proporcjonalnie na poprawę jakości opieki nad dziećmi, zwłaszcza w aspektach relacyjnych, emocjonalnych, dotyczących pogłębiania więzi pomiędzy rodzicem a dzieckiem. Jest to więc wyzwanie dla instytucji wsparcia rodziny.

III. ADRESACI PROGRAMU

Program jest kierowany do rodzin zamieszkujących na terenie miasta Łaziska Górne, które potrzebują wsparcia w opiece i wychowaniu oraz wspomaganiu rozwoju swoich dzieci. Adresatami programu są również rodziny doświadczające kryzysów lub przeżywające rozmaite trudności związane z funkcjonowaniem systemu rodzinnego, a także chcące polepszyć swoją sytuację życiową, pogłębić kompetencje społeczne i znaleźć motywację do zmiany. Program uwzględnia również te osoby, które chcą poszerzyć wiedzę na temat wychowania dzieci, a także poszerzyć swoje umiejętności

wychowawcze i rodzicielskie. Adresatami niniejszego programu są również ukraińskie rodziny zamieszkujące na terenie Łazisk.

IV. CELE PROGRAMU

Program ma na celu szeroko rozumiane wspieranie rodziny, zwłaszcza poprzez pomoc niematerialną. Założeniem jest pomoc w opiece nad dziećmi, zwiększenie dostępności do specjalistów, wsparcie kompetencji poszczególnych członków rodziny i towarzyszenie w sytuacjach kryzysowych tak, by rodzina usprawniała się w samodzielnym, konstruktywnym funkcjonowaniu. Program ma również za zadanie uzupełnienie materialnej sieci wsparcia rodzin ubogich lub potrzebujących dodatkowych środków w związku z sytuacją rodzinną, by usunąć ewentualne przeszkody stojące na drodze poprawy jakości ich życia.

Cel główny:

Skuteczne wspieranie członków rodzin w realizacji zadań wynikających z pełnionych ról w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Diagnoza potrzeb i problemów rodzin.
2. Tworzenie spójnego i całościowego systemu wspierania rodziny.
3. Praca na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.
4. Motywowanie rodziców do korzystania z profesjonalnej pomocy wspierającej rozwój dziecka oraz pomoc w dotarciu do specjalistów.
5. Poszerzanie kompetencji wychowawczych rodziców.
6. Ochrona dzieci przed różnymi formami przemocy.
7. Uwrażliwianie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin.
8. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych.
9. Uzupełnienie systemu pomocy materialnej o wsparcie w zakresie pogłębienia kompetencji wychowawczych i społecznych.
10. Motywacja do możliwej zmiany w obszarach kryzysowych (wyjście z bezrobocia, ubóstwa, nałogów itp.).
11. Integracja międzypokoleniowa, uwrażliwianie dzieci i młodzieży na potrzeby osób starszych.
12. Pomoc ukraińskim rodzinom w integracji z mieszkańcami, wsparcie w przeżywanych trudnościach.

V. DZIAŁANIA I SPOSÓB ICH REALIZACJI

Prawidłowa realizacja założonych celów zakłada prowadzenie następujących działań:

USŁUGI WSPIERAJĄCE RODZINĘ

Od 2021 r. realizowany jest „Program Usług Społecznych w Mieście Łaziska Górne”, który ma na celu włączenie mieszkańców miasta Łaziska Górne w życie społeczne, ich integrację i aktywizację oraz poprawę funkcjonowania systemu komunikacji z mieszkańcami w zakresie możliwości korzystania z usług społecznych. Przeprowadzona diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w mieście Łaziska Górne wskazała rodzaje usług, na które istnieje szczególne zapotrzebowanie. Jednym ze wskazanych obszarów, obok konieczności pomocy osobom niepełnosprawnym, starszym i samotnym, było wspieranie rodziny.

W tym zakresie realizowane są zajęcia specjalistyczne dla dzieci oraz konsultacje dla rodziców w sprawie dzieci, gdzie dzięki poradom specjalisty rodzic/opiekun prawny ma prawidłowe wskazania do rozpoczęcia odpowiedniej formy zajęć w dążeniu do wyrównania szans rozwojowych dzieci. Dzięki zajęciom specjalistycznym, dzieci będą miały możliwość uczestnictwa w zajęciach w celu wyrównania szans rozwojowych i usprawnienia funkcji poznawczych. Zajęcia mają na celu również poprawę funkcjonowania społecznego. Należy jednak pamiętać, że usługi realizowane w pozostałych obszarach, tj. pomoc osobom niepełnosprawnym, starszym i samotnym również wpływają na poprawę funkcjonowania rodzin, chociażby poprzez ich odciążenie, pozyskanie dodatkowego czasu na zajęcie się dziećmi.

Zadania	Podmiot realizujący
Usługi społeczne realizowane w ramach Programu Usług Społecznych: <i>Rozwój usług wspierających rodzinę poprzez wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej:</i> - Zajęcia specjalistyczne dla dzieci oraz konsultacje dla rodziców w sprawie dzieci; - Opieka wytchnieniowa dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością; - Zapewnienie wsparcia rodzicom dzieci z niepełnosprawnością w formie terapii indywidualnej lub grupowej. <i>W ramach Pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównania szans tych rodzin i osób:</i> - Rehabilitacja domowa; - Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego oraz usługa składania i rozkładania łóżka rehabilitacyjnego; - Usługa transportu do Dziennego Domu Senior + oraz do Klubu Seniora; - Aktywizacja osób 50+ - Lokalna baza wolontariatu - Chwila dla Seniora - Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.	- CUS; - Organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa, instytucje.

POMOC W OPIECIE I WYCHOWANIU DZIECKA

W ramach Centrum Usług Społecznych w Łaziskach Górnych prowadzona jest Placówka Wsparcia Dziennego (w dwóch lokalizacjach: Łaziska Górne, ul. św. Jana Pawła II 1; Łaziska Średnie, ul. kard. Wyszyńskiego 8). W ramach małych grup dobranych pod względem wieku i rozwoju, prowadzone są zajęcia o charakterze opiekuńczym, profilaktycznym, wychowawczym, kulturalnym, edukacyjnym oraz rekreacyjnym. Możliwość zapisania dziecka do Placówki ma każdy rodzic/opiekun prawny z terenu Łazisk, który potrzebuje wsparcia w procesie opieki i wychowania swego dziecka oraz jest gotowy podjąć współpracę z pracownikami Centrum na rzecz poprawy sytuacji dziecka i rodziny. Objęte opieką dzieci uczą się m.in. konstruktywnego funkcjonowania w grupie rówieśniczej, zdobywają kompetencje komunikacyjne, uczą się samodzielności, radzenia sobie w sytuacjach stresowych i trudnych. Dzieci rodziców pracujących w godzinach popołudniowych mają zapewnioną opiekę pod ich nieobecność. Jest to szczególna pomoc dla rodzin niepełnych.

Placówka zapewnia miejsca dla dzieci niezależnie od ich kraju pochodzenia, warunkiem jest umiejętność komunikacji w języku polskim z wychowawcami i innymi wychowankami.

Zadania	Podmiot realizujący
- prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego w formie opiekuńczej; - prowadzenie procesu pracy opiekuńczo-wychowawczej z dziećmi objętymi wsparciem Placówki; - organizacja czasu wolnego, pomoc w rozwoju zainteresowań, zajęcia warsztatowe; - wspieranie prawidłowego rozwoju dziecka (m.in. emocjonalnego, intelektualnego, fizycznego) w oparciu o pracę w małej grupie wychowawczej; - wspieranie dziecka w rozwiązywaniu kryzysów szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych, osobistych; - współpraca z opiekunami prawnymi dziecka w formie spotkań indywidualnych; - ewaluowanie pracy z poszczególnymi wychowankami; - podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez regularne spotkania z wychowawcami; - przedstawianie rodzicom/opiekunom prawnym wychowanków innych form wsparcia oferowanych przez CUS i Miasto Łaziska Górne.	- CUS; - Organizacje pozarządowe.

POMOC ASYSTENTÓW RODZINY

Na terenie miasta Łaziska Górne mieszkają rodziny wymagające wsparcia asystenta rodziny. W przypadku rodzin wieloproblemowych, obok pomocy materialnej niezbędne jest prowadzenie pogłębionej pracy na różnych płaszczyznach funkcjonowania rodziny. Asystent prowadzi bezpośrednią pracę z rodziną zarówno w miejscu zamieszkania rodziny, służąc wsparciem w wypełnianiu codziennych zadań i obowiązków, jak i towarzyszy członkom rodziny podczas wizyt w różnych instytucjach (urzędy, ośrodki zdrowia, placówki edukacyjne). Asystent rodziny pracuje z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem oraz adekwatnie do jej potrzeb i możliwości. Motywuje wszystkich jej członków do aktywnego współdziałania w realizacji wspólnie stworzonego planu pracy

na rzecz poprawy sytuacji życiowej rodziny. Asystent wspomaga rodzinę w podnoszeniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, prowadzeniu gospodarstwa domowego, zarządzaniu budżetem, zdobywaniu kwalifikacji zawodowych, w znalezieniu pracy, a także dopełnianiu spraw urzędowych. Pomaga także dostrzec faktyczne źródło problemów i wzbudzić motywację do zmiany. Praca asystenta jest procesem długofalowym, zmierzającym do usamodzielnienia rodziny.

Dodatkowy obszar w pracy asystentów rodziny stanowią zadania wynikające z Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem", które każdy asystent realizuje w ramach swoich obowiązków.

Znaczna część rodzin zostaje zobowiązana do współpracy z asystentem rodziny na mocy orzeczenia/postanowienia sądu. W związku z tym motywacja tych rodzin ma charakter zewnętrzny. Rodziny często podejmują współpracę nie z własnej inicjatywy, lecz w celu wypełnienia zobowiązania sądowego. Utrudnia to osiągnięcie zakładanych celów pracy z rodziną, ponieważ często członkom rodziny brakuje wewnętrznej gotowości do zmiany i zaangażowania w proces poprawy swojego funkcjonowania.

Zadania	Podmiot realizujący
- praca z rodziną w oparciu o ustalone cele w różnych sferach życia rodziny; - pomoc rodzinie na rzecz poprawy jej sytuacji życiowej (m.in. poprzez pomoc w zdobyciu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, rozwiązywania problemów socjalnych, wychowawczych) z szczególnym podkreśleniem dobra dziecka; - współtworzenie spójnego systemu pomocy rodzinie poprzez współpracę z przedstawicielami innych instytucji działających na rzecz rodziny – podejmowanie działań adekwatnie do zdiagnozowanych potrzeb oraz możliwości rodziny.	- CUS

PORADNICTWO

Miasto Łaziska Górne zapewnia swoim mieszkańcom możliwość bezpłatnego korzystania

z poradnictwa. Jest ono skierowane zarówno do osób czy rodzin, które radzą sobie z wypełnianiem swoich zadań, ale poszukują wsparcia w jeszcze lepszej ich realizacji, a także dla tych którzy mierzą się z poważnymi problemami na różnych płaszczyznach swojego funkcjonowania, gdzie dążenie do poprawy wymaga dłuższej i regularnej współpracy. Poradnictwo ukierunkowane jest na wsparcie w trudnościach dotyczących różnych sfer życia – m.in. obszaru relacji rodzinnych, pełnionych ról społecznych, a także przeżywanych sytuacji kryzysowych. Świadczone jest z zachowaniem zasady poufności, w atmosferze bezpieczeństwa i akceptacji, z ofertą pomocy w różnych godzinach dnia. Zakres świadczonego na terenie Miasta wsparcia obejmuje również pomoc prawną, doradztwo zawodowe, pomoc w obszarze uzależnień.

Od 2022 roku Miasto zapewnia również pomoc psychologiczną dla Ukraińców przebywających w Łaziskach Górnych. Zatrudniona jest psycholog prowadząca pracę z członkami ukraińskich rodzin.

Zadania	Podmiot realizujący
- diagnozowanie sytuacji problemowej zgłaszanej przez klienta pod kątem doboru formy i rodzaju pomocy; - konsultacje w obszarach wychowawczych, pełnionych ról w rodzinie, funkcjonowania emocjonalnego, rozumienia siebie; - podnoszenie kompetencji wychowawczych poprzez pedagogizację rodziców/opiekunów prawnych; - spotkania o charakterze wspierającym w przeżywanych trudnościach – pozwalające na obiektywizację problemu; - praca terapeutyczna – w możliwych formach: indywidualnej, małżeńskiej lub rodzinnej; - pomoc w sytuacjach kryzysowych; - doradztwo zawodowe; - terapia uzależnień; - konsultacje prawne; - nieodpłatne poradnictwo obywatelskie; - nieodpłatne mediacje; - nieodpłatne poradnictwo specjalisty ds. działania przemocy domowej.	- CUS; - GKRPA; - Placówki oświatowe; - Organizacje pozarządowe; - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie; - Powiatowy Urząd Pracy.

ORGANIZOWANIE GRUP WSPARCIA, GRUP SZKOLENIOWO-WARSZTATOWYCH

Grupowe formy pomocy, takie jak warsztaty, spotkania tematyczne, grupy wsparcia, prelekcje, szkolenia, to oferta dla osób otwartych na spotkania w szerszym gronie. Formy te są propozycją dla osób znajdujących się w podobnej sytuacji życiowej, z problemami w podobnych obszarach, co pozwala na wzajemną wymianę doświadczeń, poszerzenie perspektywy i rozumienia swojej sytuacji. Grupowe formy skierowane są do różnych grup odbiorców – w zależności od tematyki i formy. Z tego rodzaju wsparcia korzystają zarówno rodziny już współpracujące z pracownikami CUS – m.in. rodziny objęte wsparciem asystenta, rodzice/opiekunowie prawni wychowanków Placówki Wsparcia Dziennego, uczestnicy projektów realizowanych przez CUS, jak i osoby nie korzystające regularnie z pomocy instytucji. Różnorodny charakter tej formy pomocy (formy otwarte i zamknięte), a także zróżnicowana tematyka odpowiada na potrzeby szerokiej grupy odbiorców.

Zadania	Podmiot realizujący
- Organizowanie grup wsparcia w zależności od zdiagnozowanych potrzeb środowiska lokalnego; - przygotowanie i prowadzenie warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców/opiekunów prawnych dzieci; - pomoc członkom rodzin w pełnieniu określonych ról poprzez warsztaty, prelekcje, szkolenia; - promowanie tematyki wartości rodziny poprzez spotkania otwarte, wystąpienia, konferencje, współpracę z lokalnymi instytucjami (stowarzyszenia, fundacje, parafie itp.); - prelekcje prowadzone w szkołach podnoszące kompetencje wychowawcze oraz poszerzające świadomość rodziców w obszarach wychowania, rozwoju dziecka oraz istniejących zagrożeń; - warsztaty dla rodziców/opiekunów prawnych i ich dzieci lub inne formy aktywizacji dorosłych na rzecz dzieci będących wychowankami Placówki Wsparcia Dziennego; - spotkania szkoleniowe dla nauczycieli i pedagogów z łaziskich szkół podstawowych w temacie przeciwdziałania przemocy; - prelekcje kierowane dla dzieci i młodzieży z łaziskich szkół podstawowych w temacie przeciwdziałania przemocy.	- CUS; - PCPR; - Organizacje pozarządowe; - Placówki oświatowe; - Parafie.

WSPARCIE INTERDYSCYPLINARNE

By zapewnić efektywność wsparcia systemu rodzinnego, konieczne jest działanie wieloaspektowe i wielopłaszczyznowe. Potrzebna jest wspólna praca wielu instytucji. Problemy wielu rodzin są najczęściej złożone, a trudności dotyczą różnych obszarów ich funkcjonowania. W działaniach interdyscyplinarnych biorą udział przedstawiciele różnych podmiotów i służb wspierania rodziny. Współpraca międzyinstytucjonalna pomaga spojrzeć na problem rodziny szerzej, z wielu perspektyw, co umożliwia postawienie trafniejszej diagnozy, a także pozwala na ustalenie zbieżnej strategii działania na rzecz jak najlepszej i wieloobszarowej poprawy funkcjonowania danej rodziny. Dzięki temu zmiany często są długofalowe i trwałe. Współpraca zespołów interdyscyplinarnych sprawia również, że możliwości jakimi dysponuje Miasto, mogą być wykorzystane o wiele efektywniej, przez co rodziny uzyskują realną pomoc.

Zadania	Podmiot realizujący
- koordynacja współpracy międzyinstytucjonalnej; - zwoływanie Zespołów interdyscyplinarnych; - spotkania w ramach Grup diagnostyczno-pomocowych; - Zespoły interdyscyplinarne dotyczące kierunku pomocy konkretnej rodzinie; - Zespoły ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (zawodowej rodzinie zastępczej); - planowanie i podejmowanie działań na rzecz rodziny; - w zakresie kompetencji danej instytucji; - ewaluacja podjętych działań na rzecz rodziny; - spotkania superwizyjno-szkoleniowe dla członków grup diagnostyczno-pomocowych.	- CUS; - GKRPA; - PCPR; - Policja; - Straż Miejska; - Sąd Rodzinny; - Placówki oświatowe; - Placówki służby zdrowia; - Organizacje pozarządowe.

POMOC FINANSOWA I RZECZOWA

Zmiany w polityce społecznej ostatnich lat związane ze wsparciem rodzin przyczyniły się do znacznej poprawy sytuacji materialnej i bytowej rodzin.

Miasto Łaziska Górne oferuje bogate wsparcie materialne i usługowe dla swych mieszkańców. Wszelkie sygnały dotyczące trudności socjalno-bytowych w tym materialnych mieszkańców są niezwłocznie rozpatrywane pod kątem udzielenia adekwatnej pomocy. Realizowana jest ona zarówno ze środków budżetu państwa, jak i ze środków własnych Miasta. Rodziny przeżywające trudności w prawidłowym funkcjonowaniu, w oparciu o posiadane środki i zasoby, podejmując współpracę z CUS w Łaziskach Górnych mogą uzyskać różnorodną pomoc zarówno w formie pieniężnej, rzeczowej, jak i usługowej. Wielopłaszczyznowa pomoc dotyczy wsparcia w obszarach niezbędnych do prawidłowej egzystencji członków rodziny. Ważną grupę odbiorców pomocy stanowią rodziny borykające się z trudami wychowywania dzieci chorych i niepełnosprawnych. Mogą one liczyć nie tylko na wsparcie finansowe, ale również na wsparcie rzeczowe, usługowe m.in. w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, opiekę wytchnieniową, pracę socjalną i inne.

Zadania	Podmiot realizujący
- zasiłki stałe, okresowe, celowe; - świadczenie niepieniężne (m.in. posiłki, schronienie, ubranie); - zasiłki m.in. rodzinne, opiekuńcze, pielęgnacyjne; - przyznawanie funduszy na rehabilitację, edukację, transport; - stypendia socjalne dla uczniów i zasiłki szkolne; - usługi opiekuńcze i specjalistyczne; - dodatki mieszkaniowe; - ubezpieczenia dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne; - świadczenia z funduszu alimentacyjnego; - odpłatność za pobyt w DPS itp.; - potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.	- CUS; - Organizacje pozarządowe; - odpowiednie wydziały Urzędu Miejskiego; - Placówki służby zdrowia; - inne podmioty.

VI. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Zadania wynikające z Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 realizowane będą przez jednostki organizacyjne Miasta w ramach przysługujących im kompetencji, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty realizujące zadania na zlecenie miasta Łaziska Górne.

Przy realizacji Programu współpracować będą:

- 1) Centrum Usług Społecznych w Łaziskach Górnych;
- 2) Placówki oświatowe (przedszkola, szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna);
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 4) Policja;
- 5) Straż Miejska;
- 6) Sąd Rodzinny;
- 7) Placówki służby zdrowia;
- 8) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- 9) Inne jednostki organizacyjne Miasta i powiatu w zakresie swoich kompetencji;
- 10) Organizacje pozarządowe działające na terenie Miasta;
- 11) Parafie z terenu Łazisk.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Działania wynikające z programu finansowane będą z:

- budżetu miasta Łaziska Górne;
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny;
- środków Europejskiego Funduszu Społecznego (realizacja Programu Usług Społecznych);
- dotacji z budżetu państwa;
- funduszy unijnych (realizacja projektu „Rodzina w Centrum- wsparcie rodzin w mieście Łaziska Górne”);
- innych środków pozyskanych w ramach konkursów dotacyjnych.

VIII. EWALUACJA PROGRAMU

Zadaniem ewaluacji jest podsumowanie założonych celów programu, weryfikacja podejmowanych działań pod kątem efektywności, ukazanie mocnych i słabych punktów programu. Daje to możliwość określenia potrzeb w obszarach pracy na rzecz rodzin i ustalenia zasadnych kierunków pracy na kolejne lata. Do dnia 31 marca każdego roku zostanie sporządzone i przedstawione Radzie Miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

IX. PODSUMOWANIE

Miasto Łaziska Górne, traktując rodzinę priorytetowo, wypracowało różne formy pomocy. Szeroki wachlarz oferty wsparcia rodziny umożliwia adekwatny dobór metody postępowania do zdiagnozowanego problemu. Powierzenie zadań z zakresu wsparcia rodziny Centrum Usług Społecznych pozwala na organizację pomocy wieloaspektowej i nawzajem uzupełniającej się. Coroczna diagnoza potrzeb mieszkańców Miasta prowadzi do przygotowania katalogu usług społecznych dla mieszkańców, w którym usługi wspierające rodzinę zajmują istotne miejsce. Pomoc ta wpisuje się w cele niniejszego programu. Czynnikiem, który również wzmacnia efektywność działań jest interdyscyplinarność programu, która zakłada

zaangażowanie i wykorzystanie potencjału różnorodnych instytucji miejskich i powiatowych, tak aby podjąć najbardziej konstruktywne działania na rzecz danej rodziny. Współpraca międzyinstytucjonalna prowadzi do spójności podejmowanych działań, co sprzyja budowaniu efektywnego systemu pomocy w mieście, jednakże przyniesie pożądane rezultaty tylko wtedy, gdy w proces rozwoju lub zmiany zaangażuje się rodzina potrzebująca wsparcia. Jej współuczestnictwo w działaniach, skorzystanie z proponowanych usług jest warunkiem koniecznym dla poprawy sytuacji rodziny. Wielowymiarowość zapewnianej pomocy ze strony miasta Łaziska Górne jest solidną bazą dla potrzebujących rodzin i może stać się trampoliną dla korzystnych zmian.